

Republica Moldova

GUVERNUL

HOTĂRÂRE Nr. HG422/2026
din 05.08.2026

privind cadrul național de analiză integrată și gestionare a riscurilor la adresa securității naționale

Publicat : 12.08.2026 în MONITORUL OFICIAL Nr. 371-374 art. 438 Data intrării în vigoare

În temeiul art.6 alin.(7) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr.437-440, art. 600), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia evaluării naționale de risc la adresa securității naționale (se anexează).

2. Centrul Național de Management al Crizelor are obligația de a iniția procesul de elaborare a evaluării naționale de risc la fiecare 5 ani sau ori de câte ori apar schimbări majore ale mediului de securitate național sau internațional.

3. Centrul Național de Management al Crizelor, în termen de 2 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, transmite autorităților și instituțiilor publice formulare standardizate și alte instrucțiuni suplimentare privind analiza integrată și gestionarea riscurilor, în conformitate cu Metodologia evaluării naționale de risc la adresa securității naționale.

4. Autoritățile și instituțiile publice, în termen de 4 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, transmit Centrului Național de Management al Crizelor riscurile identificate în domeniile lor de competență pentru a fi analizate și incluse în lista extinsă a riscurilor (lista extinsă inițială).

5. Centrul Național de Management al Crizelor, în termen de 8 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, aprobă, după consultarea Serviciului Consiliului Național de Securitate, lista prioritară a riscurilor și fișele de riscuri prioritare la adresa securității naționale, în conformitate cu Metodologia evaluării naționale de risc la adresa securității naționale.

6. Prezenta hotărâre intră în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

PRIM-MINISTRU Vasile TOFAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul infrastructurii
și dezvoltării regionale Vladimir Bolea
Viceprim-ministru,
ministrul dezvoltării
economice și digitalizării Eugeniu Osmochescu
Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe Mihail Popșoi
Ministrul afacerilor interne Daniella Misail-Nichitin
Ministrul apărării Anatolie Nosatîi
Ministrul justiției Vladislav Cojuhari
Ministrul energiei Dorin Junghietu
Ministrul mediului Gheorghe Hajder
Ministrul sănătății Alexandru Gasnaș
Ministrul finanțelor Victoria Belous
Ministrul muncii
și protecției sociale Natalia Plugaru
Ministrul culturii Dan Suruceanu

Nr. 422. Chișinău, 5 august 2026.

Aprobată

prin Hotărârea Guvernului nr. 422/2026

METODOLOGIA

evaluării naționale de risc la adresa securității naționale

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia evaluării naționale de risc la adresa securității naționale (denumită în continuare *Metodologie*) are drept scop instituirea cadrului național de analiză integrată și

de gestionare a riscurilor la adresa securității naționale, prin stabilirea principiilor, proceselor și mecanismelor instituționale care asigură un sistem unitar, coerent și integrat de identificare, analiză, evaluare, monitorizare, prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, în conformitate cu prevederile art. 6 alin. (7) din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

2. Prezenta Metodologie urmărește consolidarea capacităților naționale de analiză integrată și de gestionare a riscurilor, prin integrarea tuturor tipurilor de riscuri într-un sistem comun, unitar, coerent și coordonat de guvernanță, planificare și acțiune.

3. Prezenta Metodologie are următoarele obiective:

3.1. asigurarea coerenței și a interoperabilității proceselor de analiză integrată și de gestionare a riscurilor de către autoritățile și instituțiile publice, în conformitate cu Legea nr.248/2025 privind managementul situațiilor de criză și Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova;

3.2. integrarea măsurilor de reducere a vulnerabilităților și de consolidare a rezilienței în fața riscurilor în legislație, politici, strategii, programe și planuri de dezvoltare naționale, sectoriale și intersectoriale, precum și orientarea dezvoltării capabilităților și priorităților investiționale necesare pentru gestionarea riscurilor identificate;

3.3. dezvoltarea capacităților de răspuns și recuperare, prin mecanisme coordonate de răspuns și de restabilire rapidă a funcțiilor vitale la nivel național, sectorial, regional și local;

3.4. consolidarea protecției împotriva dezastrelor prin reducerea efectelor potențiale, promovarea culturii de pregătire, prevenire și siguranță, cooperarea dintre autoritățile și instituțiile competente în domeniul protecției civile și celelalte autorități și entități relevante, precum și fundamentarea deciziilor privind prioritizarea măsurilor și a investițiilor în domeniul reducerii riscurilor de dezastre;

3.5. alinierea cadrului național de gestionare a riscurilor la standardele și practicile internaționale, inclusiv cele promovate de Organizația Națiunilor Unite, în special prin Oficiul Națiunilor Unite pentru Reducerea Riscurilor la Dezastre, de Uniunea Europeană, de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică sau de Organizația Internațională de Standardizare (ISO 31000), utilizând instrumente de evaluare a capacităților naționale de guvernanță a riscurilor;

3.6. asigurarea implementării eficiente a prezentei Metodologii de către autoritățile administrației publice centrale și locale, în limitele competențelor stabilite prin lege și ale resurselor disponibile, cu respectarea principiului corelării atribuțiilor suplimentare cu resursele financiare, materiale și umane necesare, în condițiile legislației;

3.7. rezultatele evaluării naționale de risc contribuie la fundamentarea proceselor de planificare strategică, inclusiv a planificării bugetare pe termen mediu, la orientarea prioritizării investițiilor și la elaborarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare aferente riscurilor identificate și situațiilor de criză asociate acestora;

3.8. identificarea dependențelor critice și evidențierea interconectărilor dintre infrastructurile și serviciile esențiale, în vederea asigurării unei abordări integrate și coerente a riscurilor sistemice.

4. Prezenta Metodologie este obligatorie pentru autoritățile și instituțiile publice, inclusiv pentru instituțiile aflate în subordinea sau în coordonarea acestora, indiferent de nivelul administrativ ori de forma de organizare.

5. În același scop, dispozițiile prezentei Metodologii se aplică și operatorilor economici, indiferent de forma de proprietate, care prin natura activităților desfășurate:

5.1. dețin, administrează sau exploatează infrastructuri critice ori prestează servicii esențiale;

5.2. contribuie, în mod direct sau indirect, la asigurarea securității naționale și a rezilienței societale;

5.3. sunt obligați, potrivit legii, să elaboreze și să implementeze măsuri proprii de gestionare a riscurilor, precum și planuri interne de management al situațiilor de criză și planuri de continuitate a activității și a operațiilor.

6. Implementarea prezentei Metodologii se realizează prin cooperarea tuturor actorilor menționați în prezenta Metodologie, inclusiv a organizațiilor neguvernamentale, a mediului academic și a altor structuri ale societății civile, prin mecanisme de coordonare instituțională și interinstituțională stabilite de legislație, sub coordonarea Centrului Național de Management al Crizelor (denumit în continuare CNMC), iar în cazurile care necesită decizii strategice naționale sau măsuri de răspuns la amenințările la adresa securității naționale, sub coordonarea Consiliului Național de Securitate (denumit în continuare CNS).

7. În sensul prezentei Metodologii sunt utilizate noțiunile prevăzute la art. 2 din Legea nr.248/2025 privind managementul situațiilor de criză și la art. 3 din Legea nr. 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova.

În completarea noțiunilor prevăzute de actele normative menționate, în sensul prezentei Metodologii și al actelor de implementare a acestora, se utilizează următoarele noțiuni:

7.1. *avertizare timpurie* – proces de identificare, analiză și diseminare operativă a informațiilor privind riscurile iminente care pot produce o situație de criză, destinat prevenirii sau reducerii impactului acestora asupra populației, instituțiilor și infrastructurilor critice;

7.2. *clasificarea riscurilor* – proces de încadrare a riscurilor identificate în categorii omogene, în funcție de natura, originea, domeniul de manifestare și nivelul de gravitate, conform prezentei Metodologii;

7.3. *comunicarea riscului* – schimb structurat de informații între autorități, instituții, mediul privat și populație, în toate etapele ciclului de gestionare a riscurilor, în scopul conștientizării și pregătirii preventive sau al contracarării;

- 7.4. *declanșator de risc* - eveniment, acțiune sau condiție care determină materializarea unui risc sau amplificarea consecințelor acestuia;
- 7.5. *evaluarea impactului* - proces de determinare a gravității consecințelor potențiale ale materializării unui risc asupra valorilor și intereselor protejate ale statului, societății și individului;
- 7.6. *evaluarea probabilității* - proces de estimare a probabilității de materializare sau a frecvenței de manifestare a unui risc pe parcursul ciclului de evaluare;
- 7.7. *fișă de risc* - document standardizat care conține analiza detaliată a unui risc, evaluarea impactului și probabilității, cel mai defavorabil scenariu plauzibil, scorul de risc, măsurile de control existente și alte informații considerate utile;
- 7.8. *impact* - totalitatea efectelor directe și indirecte, imediate sau pe termen lung, generate de materializarea unui risc asupra populației, mediului, economiei și serviciilor, infrastructurilor critice, securității și ordinii publice;
- 7.9. *indicator de risc* - parametru cantitativ sau calitativ utilizat pentru monitorizarea evoluției unui risc, a vulnerabilităților și a eficienței măsurilor de control;
- 7.10. *instituție competentă* - autoritate sau instituție publică care deține competențe legale în domeniul de referință al riscului și este responsabilă de aplicarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare;
- 7.11. *listă extinsă a riscurilor* sau *listă extinsă inițială* - document oficial elaborat de către CNMC, care cuprinde ansamblul riscurilor identificate la nivel național, clasificate și documentate în conformitate cu prezenta Metodologie;
- 7.12. *listă prioritară a riscurilor* sau *listă prioritară* - document oficial elaborat de către CNMC, care include ansamblul riscurilor esențiale la adresa securității naționale identificate într-un ciclu al evaluării naționale de risc;
- 7.13. *managementul riscului* - ansamblu de activități de gestionare prin care sunt identificate, evaluate, prioritizate, monitorizate și revizuite riscurile, inclusiv coordonarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare după manifestarea efectelor unui risc;
- 7.14. *matricea de risc* - instrument grafic de analiză care poziționează riscurile în funcție de scorurile combinate de impact și probabilitate, permițând stabilirea nivelului de gravitate și prioritate, conform figurii 1;
- 7.15. *nivel de risc* - grad de severitate al unui risc, determinat prin combinarea scorurilor de impact și probabilitate, clasificat după o scară valorică;
- 7.16. *plan de contingență* - document operațional bazat pe scenarii, care stabilește acțiunile, responsabilitățile și resursele necesare pentru prevenirea unei situații potențiale de criză sau pentru contracararea consecințelor generate de manifestarea unei situații de criză într-un domeniu sau sector de activitate;

7.17. *plan de continuitate* – document strategic care definește măsurile și procedurile pentru menținerea sau reluarea funcțiilor critice ale unei instituții, autorități sau entități, în urma perturbărilor cauzate de producerea situațiilor de criză;

7.18. *probabilitate* – măsura plauzibilității de materializare a unui risc, exprimată prin valori numerice sau descriptive;

7.19. *risc transfrontalier* – risc a cărui manifestare depășește frontierele naționale și necesită cooperare internațională pentru evaluare și răspuns;

7.20. *riscuri prioritare* – riscuri cu nivel de gravitate înalt sau critic, care impun măsuri consolidate de prevenire și pregătire, dar și de răspuns și recuperare;

7.21. *scenariu de risc* – descriere narativă a unei situații plauzibile de materializare a riscului, utilizată pentru evaluarea impactului și planificarea răspunsului;

7.22. *servicii esențiale* – servicii, facilități ori activități indispensabile pentru menținerea funcțiilor vitale ale statului, a activităților economice vitale, a sănătății și siguranței publice sau a mediului, necesare pentru a asigura un standard minim de trai și de bunăstare a societății, a căror degradare ori întrerupere a furnizării, ca urmare a perturbării ori distrugerii sistemului fizic sau digital de bază, ar afecta în mod semnificativ siguranța sau securitatea populației și/sau funcționarea instituțiilor statului;

7.23. *scor de risc* – valoare numerică rezultată din combinarea scorurilor de impact și de probabilitate, utilizată pentru clasificarea riscurilor;

7.24. *sursă de risc* – element sau condiție care poate genera, amplifica sau declanșa un risc;

7.25. *toleranță la risc* – nivel de risc considerat acceptabil de către autoritățile și instituțiile competente, în funcție de prioritățile strategice și de capacitățile disponibile. Stabilirea nivelurilor de toleranță la risc se va dezvolta în documentele metodologice subsecvente;

7.26. *unitate de analiză* – domeniu tematic sau sectorial utilizat pentru evaluarea impactului riscurilor;

7.27. *risc acut* – risc care se manifestă brusc, cu intensitate ridicată și impact imediat asupra valorilor protejate, generând premisele declanșării unei situații de criză;

7.28. *risc cronic* – risc care se manifestă pe parcursul ciclului de evaluare națională de risc și care poate duce la atingerea unui prag critic de impact asupra uneia sau mai multor valori și interese naționale protejate;

7.29. *examinare preliminară (screening)* – proces de examinare preliminară sau de filtrare a riscurilor incluse în lista extinsă a riscurilor, destinat identificării riscurilor cu potențial critic de materializare pe durata ciclului de evaluare;

7.30. *risc identificat ca atipic* – risc care prezintă caracteristici neobișnuite în raport cu modelele standard de evaluare, fie prin scoruri de impact sau de probabilitate

semnificativ diferite de media setului de riscuri, fie prin natura inedită a surselor sau a consecințelor, necesitând revizuirea evaluării pentru verificarea rezonabilității acesteia.

8. Activitatea de management al riscurilor la adresa securității naționale se realizează în baza următoarelor principii fundamentale:

8.1. *principiul abordării integrate* – tratarea unitară a tuturor tipurilor de riscuri și corelarea dimensiunilor securității naționale (stat, societate, persoană) într-un cadru coerent de gestionare;

8.2. *principiul prevenirii* – identificarea timpurie a riscurilor și diminuarea consecințelor acestora;

8.3. *principiul priorității și proporționalității* – întâietatea planificării mijloacelor disponibile pentru gestionarea efectelor riscurilor cu impact semnificativ la adresa securității naționale;

8.4. *principiul planificării adecvate și al utilizării responsabile a resurselor* – planificarea mijloacelor financiare, logistice și umane suficiente necesare pentru măsuri de gestionare a efectelor riscurilor pe parcursul întregului ciclu de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, precum și asigurarea utilizării eficiente și responsabile a resurselor;

8.5. *principiul coordonării integrate și loiale* – cooperarea cu bună-credință dintre autorități și instituții la nivel național, sectorial, regional și local, în spiritul ajutorului reciproc, sub coordonarea CNMC și/sau a CNS;

8.6. *principiul controlului democratic* – presupune răspunderea instituțiilor și a autorităților publice cu atribuții în gestionarea riscurilor, supraveghere și reglementare în fața autorităților cu legitimitate democratică, cu respectarea independenței funcționale și instituționale a autorităților publice autonome, inclusiv a Băncii Naționale a Moldovei și a Comisiei Naționale a Pieței Financiare, în condițiile legii.

II. CADRUL INSTITUȚIONAL ȘI DE COOPERARE

9. CNMC asigură coordonarea și coerența procesului de analiză integrată și de gestionare a riscurilor la nivel național, prin aplicarea unitară a prezentei Metodologii.

10. În exercitarea atribuțiilor sale referitoare la evaluarea națională de risc, CNMC îndeplinește competențele stabilite în art. 45 și 46 din Legea nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză și în Hotărârea Guvernului nr.579/2025 privind organizarea și funcționarea Centrului Național de Management al Crizelor, asigurând coordonarea și coerența metodologică națională.

11. CNS exercită supravegherea procesului de gestionare a riscurilor la adresa securității naționale și stabilește orientările generale, precum și măsurile necesare pentru prevenirea și contracararea vulnerabilităților, riscurilor, amenințărilor și pericolelor.

12. În situații de asediu sau de război, coordonarea și decizia strategică se exercită în conformitate cu Legea nr.249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova și cu

cadrul normativ aplicabil domeniului.

13. CNMC raportează periodic, dar nu mai rar de o dată pe semestru, către CNS evaluările de risc pe care le realizează pentru a asigura coordonarea strategică și integrarea rezultatelor obținute în procesul de luare a deciziilor la nivel național.

14. CNMC se consultă regulat cu Serviciul Consiliului Național de Securitate (denumit în continuare *Serviciul CNS*) pe parcursul întregului proces de implementare a evaluării naționale de risc.

15. Ministerele, autoritățile administrative centrale de specialitate, agențiile subordonate și alte instituții publice asigură gestionarea riscurilor în domeniile proprii de competență, în conformitate cu legislația privind securitatea națională, legislația privind managementul situațiilor de criză și prezenta Metodologie, fără a afecta independența funcțională a autorităților autonome.

16. Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea sunt responsabile de identificarea și analiza riscurilor la nivel local, precum și de asigurarea proceselor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale, în limitele competențelor stabilite prin lege.

17. În procesul de gestionare a riscurilor de dezastre, autoritățile administrației publice locale colaborează, în mod prioritar, cu structurile responsabile ale Ministerului Afacerilor Interne, în calitate de autoritate competentă pentru coordonarea și conducerea acțiunilor de protecție civilă, precum și, după caz, cu structurile teritoriale ale altor autorități publice, în scopul asigurării ordinii și securității publice și a sprijinului operațional necesar pentru intervenție.

18. Operatorii economici, inclusiv gestionarii infrastructurilor critice și furnizorii de servicii esențiale, au responsabilitatea de a implementa măsuri de gestionare a riscurilor, inclusiv măsuri de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, în limitele competențelor și obligațiilor stabilite de legislație.

19. Operatorii economici cooperează cu autoritățile administrației publice centrale și locale, punând la dispoziția acestora resursele, expertiza și informațiile necesare pentru protejarea valorilor și intereselor naționale, în vederea asigurării continuității serviciilor esențiale.

20. Operatorii economici, inclusiv gestionarii infrastructurilor critice și furnizorii de servicii esențiale, au următoarele obligații, prevăzute de actele normative sectoriale:

20.1. să coopereze cu autoritățile publice în procesul de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, prin furnizarea, în timp util, a informațiilor corecte și relevante, a expertizei și a resurselor disponibile;

20.2. să contribuie la elaborarea și implementarea planurilor sectoriale și locale de gestionare a riscurilor, în special în domeniile infrastructurilor critice și ale serviciilor esențiale;

20.3. să elaboreze, să mențină și să implementeze planuri proprii de management al crizelor, de continuitate a activității și operațiilor, de prevenire și pregătire, de contingență, precum și alte mecanisme interne de gestionare a riscurilor, în conformitate cu standardele aplicabile și cu legislația specifică;

20.4. să participe la exerciții, instruiți și simulări organizate de către autoritățile competente, asigurând testarea și validarea capabilităților proprii și interinstituționale;

20.5. să instituie mecanisme interne de monitorizare și raportare a riscurilor, vulnerabilităților și incidentelor, asigurând transmiterea acestora către instituțiile competente la nivel sectorial, în vederea integrării în evaluările și registrele de risc;

20.6. să colaboreze cu autoritățile publice în procesul de informare și conștientizare publică privind riscurile, măsurile de protecție și conduita preventivă;

20.7. să asigure instruirea personalului propriu privind gestionarea situațiilor de risc, inclusiv respectarea normelor de securitate și aplicarea procedurilor de urgență;

20.8. să adopte măsuri de securitate fizică, cibernetică și informațională pentru reducerea vulnerabilităților și asigurarea continuității funcțiilor esențiale;

20.9. să contribuie, în condițiile legii și în limitele competențelor și ale resurselor disponibile, la realizarea măsurilor de suport financiar, logistic și uman, aferente rolului acestora în cadrul sistemului național de gestionare a riscurilor;

20.10. să participe la parteneriate public-private și la schimbul de date, bune practici și lecții învățate, în scopul consolidării rezilienței naționale;

20.11. să implementeze sisteme de management al securității și sănătății în muncă pentru reducerea vulnerabilităților operaționale.

21. Cooperarea instituțională dintre CNMC și Centrul Național de Coordonare a Protecției Infrastructurilor Critice se asigură în conformitate cu cadrul normativ în domeniu și cu mecanismele de cooperare stabilite, având drept scop integrarea informațiilor privind riscurile aferente infrastructurilor critice, consolidarea schimbului de date și asigurarea coerenței măsurilor de prevenire, pregătire și răspuns la situații de criză.

22. Organizațiile neguvernamentale, mediul academic și alte structuri ale societății civile participă, cu bună-credință, la procesul de gestionare a riscurilor, în limitele competențelor și resurselor disponibile, prin:

22.1. desfășurarea activităților de monitorizare independentă și furnizare de expertiză;

22.2. promovarea rezilienței societale și a culturii de securitate;

22.3. implicarea în campanii de informare publică a populației;

22.4. participarea la exerciții, simulări și instruiți organizate de către autoritățile competente sau inițierea acestora;

22.5. furnizarea de sprijin umanitar și logistic în fazele de răspuns și recuperare.

23. Schimbul de informații, date, resurse și bune practici dintre autoritățile publice, sectorul privat și societatea civilă, precum și procesul de analiză integrată și de gestionare a riscurilor desfășurat în temeiul prezentei Metodologii, se realizează cu asigurarea securității, confidențialității și integrității informațiilor și datelor, inclusiv a informațiilor atribuite la secretul de stat și a datelor cu caracter personal sau alt secret ocrotit de lege, cu respectarea legislației privind securitatea națională, protecția informațiilor atribuite la secretul de stat, protecția datelor cu caracter personal, accesul la informațiile de interes public, protecția infrastructurilor critice, precum și a reglementărilor interne privind informațiile cu acces limitat.

24. Solicitarea, prelucrarea, transmiterea și utilizarea informațiilor cu caracter tehnic, operațional sau comercial sensibil nu pot fi utilizate în scopuri de reglementare sau de sancționare în lipsa unei baze legale distincte.

III. ANALIZA INTEGRATĂ A RISCURILOR

25. Analiza integrată a riscurilor reprezintă procesul continuu de identificare, colectare, integrare, clasificare și evaluare a riscurilor actuale și potențiale la adresa securității naționale, în scopul fundamentării deciziilor privind prevenirea și gestionarea acestora.

26. Analiza integrată a riscurilor asigură monitorizarea permanentă a evoluției riscurilor și actualizarea Registrului național de riscuri (denumit în continuare *Registru*).

27. Evaluarea națională de risc reprezintă produsul strategic elaborat pe baza rezultatelor analizei integrate a riscurilor și constituie instrumentul de fundamentare a măsurilor de consolidare a rezilienței naționale.

28. Metodologia de analiză integrată a riscurilor se bazează pe un ciclu standardizat de evaluare a riscurilor, corelat cu ciclul de gestionare a riscurilor la nivel național, în vederea fundamentării măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns, recuperare și adaptare.

29. Ciclul de evaluare a riscurilor cuprinde următoarele etape:

29.1. elaborarea listei extinse a riscurilor, care include totalitatea riscurilor potențiale identificate la nivel național;

29.2. întocmirea fișelor de risc simplificate pentru riscurile incluse în lista extinsă a riscurilor;

29.3. elaborarea și aprobarea listei prioritare a riscurilor, supusă evaluării detaliate;

29.4. întocmirea fișelor de risc detaliate pentru fiecare risc inclus în lista riscurilor prioritare;

29.5. prelucrarea, consolidarea și integrarea rezultatelor evaluării în Registru;

29.6. elaborarea și aprobarea Raportului privind evaluarea națională a riscurilor.

30. Ciclul de gestionare a riscurilor se realizează în mod continuu și include următoarele etape:

- 30.1. prevenirea;
- 30.2. pregătirea;
- 30.3. răspunsul;
- 30.4. recuperarea,
- 30.5. adaptarea; și
- 30.6. învățarea instituțională.

31. Evaluarea națională a riscurilor și analiza integrată a riscurilor constituie instrumente metodologice de fundamentare a ciclului de gestionare a riscurilor, asigurând suportul analitic necesar pentru planificarea și implementarea măsurilor în toate etapele acestuia.

32. Elaborarea listei extinse a riscurilor constituie prima etapă a procesului de identificare și structurare a riscurilor în cadrul evaluării naționale de risc la adresa securității naționale și constă în stabilirea spectrului complet al amenințărilor și pericolelor care pot afecta valorile și interesele naționale ale Republicii Moldova.

33. Lista extinsă a riscurilor include:

- 33.1. amenințări;
- 33.2. pericole.

34. Amenințările și pericolele se clasifică în categorii de risc corespunzătoare, în funcție de sursa de proveniență, mecanismul de manifestare sau sectorul de impact.

35. Lista extinsă a riscurilor are caracter metodologic și operațional și constituie un instrument de lucru în procesul de evaluare a riscurilor și servește drept bază pentru:

35.1. colectarea sistematică a datelor și informațiilor referitoare la riscurile identificate, din surse naționale și internaționale, inclusiv rapoarte tematice, baze de date instituționale, cercetări științifice și statistici oficiale;

35.2. consultarea periodică a autorităților și instituțiilor publice, a operatorilor economici, a entităților din societatea civilă și a experților de specialitate, în vederea validării tehnice și asigurării expertizei interdisciplinare;

35.3. integrarea și centralizarea datelor și informațiilor calitative și cantitative în format standardizat, care permite analiza comparativă și ierarhizarea riscurilor;

35.4. pentru fiecare risc identificat se întocmește o fișă de risc simplificată, care include cel puțin:

35.4.1. codul unic de identificare format din 3 litere și 3 cifre, stabilit de către CNMC;

35.4.2. denumirea riscului;

35.4.3. categoria de risc;

35.4.4. instituțiile implicate în gestionarea riscului (principale și de sprijin).

36. Procedurile privind stabilirea, utilizarea și gestionarea codurilor de identificare a riscurilor se aprobă de către CNMC.

37. În procesul de integrare și centralizare a datelor se valorifică, după caz, evaluările de risc și analizele elaborate de către autoritățile competente în temeiul legislației speciale, inclusiv în domeniul securității cibernetice, fără a dubla obligațiile și procedurile instituite prin aceasta.

38. Includerea riscurilor în lista extinsă a riscurilor se realizează în baza unei evaluări preliminare a relevanței acestora pentru securitatea națională, reziliența și funcționarea statului, prin raportare la valorile și interesele naționale protejate.

39. Lista extinsă a riscurilor este un document în continuă actualizare, care consolidează, într-o manieră integrată, centralizată și unitară, potențialele riscuri de relevanță națională, încadrate în categoriile de risc stabilite și care corespund cel puțin unuia dintre următoarele criterii:

39.1. implică existența unui actor statal sau nonstatal, cu capacități și intenție de a provoca daune sau prejudicii semnificative asupra uneia sau mai multor valori și interese naționale protejate;

39.2. reprezintă un pericol inherent pentru categoria de risc examinată, independent de acțiunea unui actor ostil, dar cu potențial de a produce daune semnificative asupra uneia sau mai multor valori și interese naționale protejate;

39.3. determină evidențierea sau amplificarea vulnerabilităților critice corespunzătoare domeniului categoriei de risc;

39.4. constituie un risc acut care afectează, în mod direct sau indirect, una sau mai multe valori și interese naționale protejate;

39.5. constituie un risc cronic care, pe parcursul ciclului de evaluare națională a riscurilor, poate duce la atingerea unui prag critic de impact asupra uneia sau mai multor valori și interese naționale protejate, generând premisele declanșării unei situații de criză;

39.6. periclitează realizarea obiectivelor de relevanță strategică pe termen scurt, mediu sau lung, în raport cu valorile și interesele naționale protejate ale Republicii Moldova;

39.7. prezintă caracter transnațional sau global și are potențialul de a afecta semnificativ, prin efectele sale directe sau indirecte, valorile și interesele naționale protejate ale Republicii Moldova;

39.8. este susținut de incidente istorice, evaluări sectoriale, date științifice, sau analize statistice, care indică tendințe emergente relevante pentru categoria de risc aferentă.

40. În vederea asigurării unei gestionări coordonate a riscurilor identificate, pentru fiecare risc inclus în lista extinsă a riscurilor sunt desemnate instituții responsabile, în conformitate cu competențele și atribuțiile prevăzute de legislație.

41. Pentru fiecare risc inclus în lista extinsă a riscurilor, ținând cont de competențele și atribuțiile instituțiilor și autorităților publice competente și în urma consultărilor cu acestea, CNMC propune desemnarea:

41.1. instituției principale care exercită responsabilitatea pentru coordonarea generală a procesului de gestionare a riscului în domeniul său de competență, având la bază atribuțiile legale, legătura directă cu sursa riscului și/sau resursele instituționale necesare pentru gestionarea acestuia;

41.2. instituțiilor de sprijin care sunt nominalizate de către instituția principală, de către CNMC sau Serviciul CNS și care acordă suport instituției principale, în limitele competențelor legale, prin furnizarea de resurse, expertiză și capabilități operaționale, în cadrul etapelor ciclului de management al riscului – prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

42. Desemnarea instituției principale și a instituțiilor de sprijin se realizează în scopul stabilirii responsabilităților privind gestionarea riscurilor pe întreg ciclul de management al riscurilor.

43. Desemnarea instituției principale și a instituțiilor de sprijin se realizează prin Planul național de management al crizelor, la propunerea CNMC, în consultare cu instituțiile vizate, cu stabilirea rolului operatorilor economici, inclusiv al gestionarilor infrastructurilor critice și al furnizorilor de servicii esențiale, în conformitate cu prevederile pct. 20, pe baza următoarelor criterii:

43.1. exercitarea unor competențe legale centrale în domeniul aferent riscului;

43.2. deținerea unor atribuții esențiale într-un sector în care materializarea riscului ar putea genera consecințe critice;

43.3. calitatea de autoritate care reglementează sau gestionează infrastructuri critice relevante;

43.4. existența unor capacități instituționale de monitorizare, analiză și intervenție în raport cu riscul;

43.5. capacitatea demonstrată de coordonare interinstituțională și de exercitare a funcțiilor de comandă-control.

44. În situații de criză, instituția desemnată drept instituție principală pentru gestionarea riscului exercită atribuțiile de instituție principală, în conformitate cu

prevederile Legii nr. 248/2025 privind managementul situațiilor de criză.

45. În funcție de natura și amploarea crizei, CNMC poate propune Prim-ministrului desemnarea, cu titlu excepțional și în condițiile expres prevăzute de actele normative sectoriale aplicabile, o altă instituție competentă pentru coordonarea fazei de răspuns, cu informarea prealabilă a instituției principale responsabile de gestionarea riscului, care își menține atribuțiile privind evaluarea și actualizarea acestuia.

46. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate drept instituții principale exercită rolul de coordonare a procesului de gestionare a riscurilor din domeniul lor de competență și asigură implementarea măsurilor necesare pe parcursul întregului ciclu de management al riscurilor.

47. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate drept instituții principale au următoarele obligații:

47.1. identifică, evaluează și propun spre validare riscurile din domeniul lor de competență care urmează a fi incluse în lista extinsă a riscurilor și în lista prioritară a riscurilor, în conformitate cu prezenta Metodologie;

47.2. elaborează și actualizează fișele de risc, valorificând, după caz, evaluările de risc elaborate în temeiul legislației speciale, și asigură transmiterea regulată a acestora către CNMC, în vederea integrării în Registru;

47.3. întocmesc și mențin planurile de management al situațiilor de criză, planurile de prevenire și reducere a impactului și/sau de pregătire, precum și planurile de continuitate a activității și operațiilor;

47.4. organizează și coordonează grupurile de lucru aferente procesului de management al riscului, cu implicarea autorităților și a instituțiilor de sprijin, precum și a experților de specialitate;

47.5. desemnează punctele de contact sectoriale pentru interacțiunea permanentă cu CNMC;

47.6. desemnează și coordonează, în comun cu CNMC, instituțiile de sprijin implicate în activitatea grupurilor de lucru constituite pentru implementarea măsurilor aferente evaluării și gestionării riscului;

47.7. asigură coordonarea etapelor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, potrivit competențelor stabilite prin actele normative;

47.8. după caz, în comun cu CNMC, deleagă unei autorități competente responsabilitățile specifice privind gestionarea uneia sau mai multor etape ale managementului riscului;

47.9. dezvoltă activități de pregătire, sub coordonarea CNMC, inclusiv pentru îmbunătățirea capacităților necesare instituțiilor implicate în procesul de gestionare a riscului;

47.10. organizează instruirii, exerciții și activități practice comune cu instituțiile de sprijin, în vederea consolidării capacităților de reacție;

47.11. elaborează și implementează planurile care stabilesc obiectivele și acțiunile de prevenire, în vederea eliminării sau reducerii probabilității și impactului de materializare a riscului;

47.12. formulează propuneri privind introducerea, modificarea, comasarea sau eliminarea riscurilor din lista extinsă a riscurilor, în baza unor justificări temeinice, susținute de evaluări sectoriale, expertiză de specialitate, precedente relevante sau alte argumente temeinice, care se transmit spre validare către CNMC;

47.13. raportează periodic către CNMC stadiul implementării măsurilor de gestionare a riscurilor și nivelul de reziliență sectorială.

48. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate drept instituții de sprijin contribuie, în limitele competențelor legale, la evaluarea și gestionarea riscurilor, prin furnizarea de resurse, expertiză și capacități necesare instituției principale.

49. Instituțiile sau autoritățile publice desemnate drept instituții de sprijin au următoarele obligații:

49.1. furnizează date, analize, expertiză tehnică și suport informațional necesare pentru procesul de identificare, evaluare și monitorizare a riscurilor;

49.2. pun la dispoziție capacități operaționale, resurse umane, logistice și mijloace financiare disponibile, potrivit competențelor legale și planurilor aprobate;

49.3. aplică procedurile comune, protocoalele de cooperare și standardele metodologice aprobate la nivel național;

49.4. desemnează puncte de contact permanente și asigură continuitatea funcțională a acestora în relația cu instituțiile principale și cu CNMC;

49.5. raportează periodic instituției principale progresele, disfuncționalitățile și necesitățile identificate în procesul de implementare a măsurilor de gestionare a riscurilor.

50. Validarea și asumarea rolului de instituție principală se realizează prin consultarea autorității sau instituției publice propuse, în vederea asigurării unei repartizări clare și eficiente a responsabilităților privind gestionarea riscurilor.

51. După identificarea instituției principale, în cadrul procesului de desemnare, CNMC consultă autoritatea sau instituția publică propusă, în vederea validării și asumării rolului de instituție principală gestionară de risc.

52. În circumstanțele în care un risc are caracter transversal, iar competențele centrale sunt împărțite între mai multe instituții și nu există consens interinstituțional, CNMC, în cooperare cu Serviciul CNS, analizează și recurge la desemnarea finală a instituției principale gestionară a riscului.

53. Stabilirea instituțiilor de sprijin se realizează în scopul asigurării unei abordări integrate și interinstituționale a procesului de evaluare și gestionare a riscurilor.

54. După validarea și asumarea rolului de instituție principală, în vederea asigurării unei gestionări integrate, CNMC consultă instituția desemnată pentru a stabili instituțiile de sprijin preliminare implicate în fazele de pregătire, prevenire, răspuns și recuperare privind potențialul de risc.

55. Instituțiile de sprijin au rolul de a participa în grupurile de lucru destinate evaluării și gestionării riscului, cu scopul de a asigura abordarea integrată și transversală a acestuia. În exercitarea acestui rol, instituțiile de sprijin contribuie, cu bună credință, cu date, analize, resurse operaționale și expertiză specifică necesară pentru consolidarea capacității de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare în raport cu riscul gestionat.

56. Instituția principală, în coordonare cu CNMC, poate delega instituțiilor de sprijin atribuții suplimentare, în măsura competențelor și a capacităților acestora, pentru a asigura gestionarea eficientă și integrată a riscului.

57. Cooperarea dintre instituțiile principale și instituțiile de sprijin se realizează pe baza documentelor de politici aprobate, a protocoalelor de colaborare și a procedurilor comune avizate de către CNMC.

58. Elaborarea listei prioritare a riscurilor are drept scop selectarea riscurilor care necesită analiză și evaluare detaliată, în funcție de probabilitatea de materializare și de impactul potențial asupra valorilor și intereselor naționale protejate.

59. În scopul delimitării riscurilor prioritare, fiecare risc inclus în lista extinsă a riscurilor este supus unei examinări preliminare (screening), care constă în evaluarea estimativă a probabilității de materializare pe durata ciclului unei evaluări naționale de risc și a impactului potențial asupra valorilor și intereselor naționale protejate.

60. Riscurile incluse în lista extinsă a riscurilor se prioritizează și se înscriu în lista prioritară de riscuri, în funcție de gravitatea riscului.

61. Lista extinsă a riscurilor se întocmește de către CNMC pe baza datelor furnizate de către autoritățile competente, iar lista prioritară de riscuri se aprobă prin decizia directorului general al CNMC, cu avizul Serviciului CNS.

62. Lista extinsă a riscurilor și lista prioritară a riscurilor se actualizează periodic în funcție de evoluțiile mediului de securitate, cum ar fi schimbările majore ale mediului de securitate național sau internațional.

63. Lista prioritară a riscurilor se elaborează printr-un proces gradual de analiză, filtrare, validare și consolidare a riscurilor identificate în lista extinsă a riscurilor.

64. Elaborarea listei prioritare a riscurilor se realizează prin:

64.1. examinarea preliminară (screeningul) pentru evaluarea estimativă și selectarea riscurilor cu potențial critic, utilizând chestionarul indicatorilor pentru filtrarea riscurilor,

elaborat de către CNMC;

64.2. moderarea, consolidarea și validarea riscurilor prioritare, în funcție de gravitatea riscului.

Examinarea preliminară (screeningul) constituie etapa de filtrare a riscurilor incluse în lista extinsă a riscurilor, în vederea identificării riscurilor cu potențial critic care urmează a fi supuse evaluării detaliate.

65. CNMC, cu sprijinul Serviciului CNS, inițiază și coordonează procesul de examinare preliminară (screening). Scopul acestui proces este de a determina dacă riscul întrunește cumulativ următoarele criterii:

65.1. existența potențialului de materializare a riscului pe durata ciclului de evaluare națională de risc (5 ani);

65.2. materializarea acestuia ar putea genera un impact critic, susceptibil să evolueze într-o criză sau criză majoră, cu efecte semnificative asupra uneia sau mai multor valori și interese naționale protejate ale Republicii Moldova.

66. Evaluarea detaliată a riscurilor prioritare se realizează prin elaborarea și validarea fișelor de risc prioritar, în scopul fundamentării analizei integrate a riscurilor și a evaluării naționale de risc.

67. Autoritățile și instituțiile publice sunt obligate să identifice riscurile pentru fiecare segment din domeniul lor de competență.

68. Instituția principală, susținută de expertiza instituțiilor de sprijin, efectuează o evaluare estimativă și completează preliminar fișa de risc prioritar, valorificând, după caz, evaluările și analizele de risc elaborate în temeiul legislației speciale de către autoritățile competente.

69. CNMC centralizează formularele de examinare preliminară (screening) și, în baza rezultatelor consolidate, elaborează proiectul listei prioritare a riscurilor.

70. Proiectul listei prioritare a riscurilor se consultă cu Serviciul CNS, care poate propune includerea unor riscuri adiționale la adresa securității naționale, în conformitate cu analizele și evaluările interne.

71. CNMC, în comun cu Serviciul CNS, validează versiunea finală a listei prioritare a riscurilor.

72. În urma validării listei prioritare a riscurilor, fiecare risc identificat este supus unei analize și evaluări detaliate, prin consolidarea fișei de risc corespunzătoare.

73. Elaborarea componentelor fișei de risc prioritar este responsabilitatea instituției principale, susținută de expertiza grupului de lucru compus din instituțiile sau entitățile de sprijin implicate în fazele de gestionare a riscului.

74. Instituția principală poate solicita sprijinul altor instituții, autorități sau entități,

în scopul valorificării expertizei specifice necesare pentru realizarea unei analize și evaluări comprehensive.

75. CNMC asigură coordonarea procesului, acordă suport metodologic, validează conținutul secțiunilor aferente și aprobă scorurile atribuite, autorizând derularea etapelor succesive de elaborare a fișelor de risc prioritar.

76. Validarea componentelor fișei de risc se realizează de către CNMC și presupune atestarea conformității informațiilor cu standardele și criteriile de conformitate stabilite în prezenta Metodologie și în instrucțiunile CNMC, precum și asigurarea unei analize integrate și transversale.

77. După finalizarea procesului de examinare și validare, CNMC solicită instituției principale compilarea părții descriptive, a celui mai defavorabil scenariu plauzibil și a evaluării acestuia, conform chestionarului completat, într-un document consolidat al fișei de risc.

78. Serviciul CNS sprijină CNMC în procesul de validare a componentelor fișelor de risc aferente riscurilor care reprezintă amenințări la adresa ordinii publice, securității statului sau apărării naționale.

79. Analiza descriptivă este realizată de către instituția principală, sprijinită, la necesitate, de grupul de lucru constituit din instituțiile de sprijin, și constă în colectarea, consolidarea, interpretarea și structurarea principalelor caracteristici privind natura și originea riscului, formele sale de manifestare anterioară, precum și tendințele emergente.

80. În baza analizei descriptive, instituția principală elaborează, pentru fiecare risc prioritar aflat în gestiune, cel mai defavorabil scenariu plauzibil, care constituie o simulare ipotetică a unei situații de criză majoră, generată de materializarea riscului analizat, și îl remite spre validare către CNMC.

81. CNMC poate solicita completarea sau îmbunătățirea scenariului sau a altor elemente de analiză a riscului, în vederea alinierii la parametrii metodologici stabiliți.

82. În cazul riscurilor care reprezintă amenințări la adresa ordinii publice, securității statului sau apărării naționale, Serviciul CNS sprijină CNMC în procesul de validare a scenariului sau a altor elemente de analiză a riscului.

83. Rezultatele evaluării detaliate a riscurilor prioritare se consemnează în fișe de risc standardizate, elaborate și gestionate de către CNMC în vederea asigurării comparabilității, integrării și consolidării datelor la nivel național.

84. CNMC asigură structurarea și standardizarea tuturor fișelor de risc prezentate în documentele consolidate, care cuprind cel puțin următoarele elemente:

84.1. versiunea sintetizată a părții descriptive;

84.2. cel mai defavorabil scenariu plauzibil;

84.3. sinteza narativă privind descrierea rezultatului anticipat în urma potențialei

materializări a celui mai defavorabil scenariu plauzibil;

84.4. aprecierea generală a probabilității și a impactului;

84.5. scorurile marcajelor rezultate din procesul de evaluare a impactului și a probabilității celui mai defavorabil scenariu plauzibil;

84.6. impactul general stabilit de către CNMC după etapa de moderare și consolidare a rezultatelor evaluării riscurilor prioritare.

85. Fișele de risc prioritar sunt supuse unui proces de revizuire și validare interinstituțională, realizat de CNMC împreună cu Serviciul CNS, în vederea asigurării calității, coerenței, acurateței, integrității și integrării tuturor datelor relevante în evaluarea națională a riscurilor.

86. Clasificarea riscurilor reprezintă etapa de determinare a nivelului de gravitate al fiecărui risc prioritar, în baza rezultatelor evaluării probabilității și a impactului acestuia.

87. Clasificarea riscurilor se realizează prin poziționarea acestora în matricea evaluării naționale a riscurilor, în baza combinației dintre scorul de impact și scorul de probabilitate, conform figurii 1.

88. Matricea delimitează următoarele niveluri de gravitate: risc foarte scăzut, risc scăzut, risc moderat, risc înalt și risc critic.

89. Riscurile clasificate ca fiind înalte sau critice sunt considerate prioritare și beneficiază de măsuri consolidate de prevenire, pregătire și reducere a vulnerabilităților.

90. Analiza integrată a riscurilor include evaluarea interdependențelor și a efectelor sistemice asociate riscurilor prioritare, pentru identificarea impactului acestora asupra funcționării statului și a societății.

91. În cadrul analizei integrate a riscurilor se evaluează interdependențele dintre infrastructurile critice, serviciile esențiale, funcțiile vitale ale statului și alte sisteme relevante pentru securitatea națională.

92. Analiza integrată a riscurilor vizează identificarea dependențelor critice și evaluarea efectelor de propagare generate de materializarea unui risc asupra sectoarelor, domeniilor și sistemelor interconectate.

93. Se examinează, după caz, dependențele față de operatorii economici, inclusiv față de entități private, care contribuie la furnizarea serviciilor esențiale sau la asigurarea funcțiilor vitale ale statului.

94. Pentru riscurile prioritare se analizează efectele în cascadă și impactul sistemic potențial asupra infrastructurilor critice, serviciilor esențiale și funcțiilor vitale ale statului, inclusiv prin elaborarea scenariilor privind propagarea intersectorială a efectelor.

95. Impactul fiecărui risc descrie consecințele evaluate în resurse financiare, umane, de timp și de imagine ale manifestării riscului și se evaluează utilizând o scală cu 5 trepte,

de la foarte scăzut (1) la foarte ridicat (5).

96. Analiza impactului, realizată prin metode calitative, semicantitative și cantitative validate la nivel național și armonizate cu standardele internaționale (ISO/IEC 31000 și ISO/IEC 31010, precum și cu orientările Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică și ale Uniunii Europene), se desfășoară prin parcurgerea următoarelor etape metodologice obligatorii:

96.1. colectarea datelor și documentarea preliminară - utilizarea datelor statistice, a rapoartelor sectoriale, a studiilor academice, a modelelor de prognoză și a opiniilor de experți;

96.2. descrierea scenariului de risc - stabilirea contextului, a surselor de risc, a factorilor declanșatori și a unităților de analiză afectate (individ, societate, stat, infrastructuri critice și servicii esențiale);

96.3. evaluarea gravității consecințelor - determinarea efectelor directe și indirecte asupra valorilor protejate (umane, sociale, instituționale, reputaționale, economice, de mediu, precum și asupra pierderilor ireversibile de patrimoniu cultural și de valori naționale fundamentale etc.);

96.4. determinarea factorilor de impact - cuantificarea pierderilor umane, a consecințelor materiale, precum și a efectelor psihologice, reputaționale și instituționale, utilizând indicatori cantitativi și calitativi măsurabili;

96.5. atribuirea scorului - acordarea de valori numerice (1-5) fiecărui criteriu de impact analizat;

96.6. stabilirea scorului final de impact - determinarea acestuia ca valoare maximă dintre scorurile parțiale sau, după caz, ca medie ponderată atunci când mai multe valori sunt afectate simultan, aplicând criterii metodologice clare de agregare a scorurilor;

96.7. documentarea și integrarea rezultatelor - consemnarea scorului final în fișa de risc, în cadrul matricei „impact-probabilitate”.

97. Nivelul de impact se determină pe baza unei scări unitare, formată din 5 trepte, aplicată uniform de către toate instituțiile și autoritățile publice:

97.1. nivelul 1 - consecințe gestionabile prin resurse sectoriale sau locale, fără afectarea semnificativă a valorilor protejate;

97.2. nivelul 2 - perturbări limitate, cu efecte controlabile asupra unei comunități ori a unui sector restrâns;

97.3. nivelul 3 - consecințe serioase asupra unei regiuni sau a unui sector esențial, cu afectarea funcționalității normale;

97.4. nivelul 4 - perturbări majore la nivel național, pierderi semnificative de vieți, pagube economice considerabile sau afectarea mai multor valori protejate simultan;

97.5. nivelul 5 – consecințe catastrofale, pierderi masive de vieți, colaps al serviciilor esențiale și compromiterea funcțiilor vitale ale statului.

98. Toate evaluările de impact se documentează obligatoriu în fișa de risc standard. Instituțiile responsabile păstrează toate documentele justificative (date, calcule, referințe, scenarii etc.) pentru verificare și auditare ulterioară.

99. Probabilitatea riscului reflectă frecvența sau plauzibilitatea materializării celui mai defavorabil scenariu plauzibil pe durata ciclului evaluării naționale de risc și se evaluează utilizând o scală cu 5 trepte, de la foarte scăzută (1) la foarte ridicată (5), cărora li se atribuie valori numerice de la 1 la 5.

100. Probabilitatea fiecărui risc se apreciază diferențiat, după cum urmează:

100.1. pentru pericole, prin estimarea probabilității statistice de materializare pe un orizont de 5 ani;

100.2. pentru amenințări, prin aplicarea metodologiei PEV (Potențial - Expunere - Vulnerabilitate/Capacitate de pregătire), care presupune evaluarea:

100.2.1. potențialului actorului de a amenința;

100.2.2. nivelului de expunere a valorilor naționale;

100.2.3. gradului de vulnerabilitate sau de capacitate de pregătire a sistemului țintă.

Aprobarea detaliată a metodologiei PEV, a scalelor și a instrucțiunilor de aplicare se realizează de către CNMC, în coordonare cu Serviciul CNS și autoritățile sectoriale competente.

101. Scorul sau gradul/nivelul riscului se calculează înmulțind valoarea numerică a impactului cu cea a probabilității ($\text{Scor/Nivel Risc} = \text{valoare Impact} \times \text{valoare Probabilitate}$).

102. Rezultatele evaluării impactului și probabilității se integrează într-o matrice națională a riscurilor denumită matricea de risc, în format de tip 5×5, care poziționează fiecare risc în funcție de scorurile atribuite, conform figurii 1.

103. Matricea de risc servește drept instrument oficial pentru:

103.1. clasificarea riscurilor în 5 niveluri de prioritate: foarte scăzut, scăzut, moderat, înalt și critic;

103.2. fundamentarea proceselor de planificare strategică, a programelor de dezvoltare instituțională și a măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare, inclusiv a priorităților investiționale necesare pentru reducerea vulnerabilităților și consolidării rezilienței naționale;

103.3. consolidarea Raportului de evaluare națională a riscurilor.

104. Poziționarea finală a riscului în matricea de risc se face după etapa de moderare și consolidare a scorurilor de către CNMC, în cooperare cu Serviciul CNS.

105. Scorurile de impact și de probabilitate incluse în fiecare fișă de risc sunt consolidate într-o bază unică, în scopul standardizării acestora la nivelul întregului set de riscuri din lista prioritară a riscurilor de către CNMC.

106. În vederea asigurării coerenței, scorurile individuale de impact și probabilitate sunt supuse unui proces de moderare și consolidare a rezultatelor, care presupune:

106.1. verificarea raționalității și consistenței scorurilor;

106.2. standardizarea acestora la nivelul setului național de riscuri;

106.3. validarea finală de către CNMC în vederea consolidării matricei naționale de evaluare a riscurilor.

107. Orice risc identificat ca fiind atipic, în cadrul procesului de normalizare, este supus unei revizui pentru verificarea rezonabilității evaluării impactului în raport cu scenariul cel mai defavorabil plauzibil asociat riscului respectiv.

108. În baza scorurilor de probabilitate și de impact standardizate, stabilite pentru fiecare risc prioritar, CNMC, împreună cu Serviciul CNS, elaborează proiectul matricei naționale de evaluare a riscurilor.

109. Fișele de risc prioritar consolidate și matricea națională de evaluare a riscurilor sunt supuse unei runde unice de consultare cu instituțiile principale.

110. CNMC și Serviciul CNS stabilesc modalitatea de desfășurare a procesului de consultare.

111. Documentele atribuite la secret de stat se exclud din versiunile de lucru ale fișelor de risc prezentate în cadrul consultării.

112. În urma runde de consultare, CNMC elaborează versiunile finale ale fișelor de risc prioritar și ale matricei naționale de evaluare a riscurilor.

113. Pentru fiecare risc prioritar se elaborează o fișă de risc standardizată, care conține cel puțin următoarele elemente:

113.1. codul unic al riscului;

113.2. denumirea riscului;

113.3. instituția principală și instituțiile de sprijin;

113.4. indicatorii de risc și declanșatorii de risc;

113.5. scorul final și poziționarea în matricea de impact și probabilitate;

113.6. analiza descriptivă a potențialului de risc, a factorilor declanșatori și a

factorilor determinanți ai probabilității de manifestare;

113.7. istoricul riscului și tendințele emergente;

113.8. cel mai defavorabil scenariu plauzibil;

113.9. rezultatul anticipat;

113.10. impactul asupra valorilor protejate;

113.11. sursele de date și gradul de încredere al acestora.

114. Fișele de risc prioritar se validează de către CNMC și se integrează în Registru.

115. Orice modificare substanțială se documentează prin notă de actualizare și se validează potrivit aceleiași proceduri.

116. Rezultatele consolidate se includ în Registru și constituie bază argumentativă pentru planificarea națională în domeniul securității și rezilienței.

117. După finalizarea proceselor de consolidare a fișelor de risc prioritar și a matricei naționale de evaluare a riscurilor, CNMC elaborează Raportul de evaluare națională a riscurilor.

118. Raportul de evaluare națională a riscurilor include, cel puțin, următoarele elemente:

118.1. un rezumat executiv, care cuprinde descrierea procesului, domeniul de aplicare, principalele constatări și recomandări cu linii de acțiune;

118.2. matricea națională de evaluare a riscurilor;

118.3. Registrul, care cuprinde lista prioritară a riscurilor, cu includerea impactului general și a probabilității acestora;

118.4. fișele de risc consolidate, dacă se consideră necesar, incluse ca anexe.

119. Raportul de evaluare națională a riscurilor este aprobat și semnat de directorul general al CNMC, cu avizul Serviciului CNS.

120. După aprobare, versiunea finală a Raportului de evaluare națională a riscurilor se transmite de CNMC către CNS, Prim-ministru și membrii Guvernului, Președintele Parlamentului, Președintele Republicii Moldova, precum și altor instituții și autorități, în conformitate cu analiza de oportunitate realizată la nivelul CNMC, cu aplicarea principiului necesității de a cunoaște și cu aplicarea regimului de confidențialitate corespunzător.

IV. EVALUAREA NAȚIONALĂ DE RISC

121. Evaluarea națională de risc reprezintă procesul structurat prin care se determină probabilitatea și impactul fiecărui risc la adresa securității naționale, pe baza criteriilor și unităților de analiză stabilite în cadrul metodologic național și are drept scop

identificarea și ierarhizarea riscurilor prioritare și integrarea lor în Registru.

122. Procesul de evaluare națională a riscurilor se desfășoară etapizat și include următoarele etape:

122.1. actualizarea listei extinse a riscurilor la adresa securității naționale, prin identificarea riscurilor noi, reevaluarea riscurilor existente și excluderea riscurilor care și-au pierdut relevanța;

122.2. identificarea și prioritizarea riscurilor care urmează să fie supuse evaluării detaliate în baza criteriilor stabilite de prezenta Metodologie;

122.3. elaborarea scenariilor de risc pentru fiecare risc prioritar selectat, inclusiv definirea premiselor, a factorilor declanșatori, a evoluției probabile și a consecințelor potențiale;

122.4. evaluarea detaliată a riscurilor prioritare prin aplicarea instrumentelor și criteriilor metodologice standardizate, inclusiv estimarea probabilității și a impactului;

122.5. evaluarea capacităților și capabilităților existente de prevenire, pregătire, răspuns și redresare, precum și identificarea vulnerabilităților și a deficitului de capabilități;

122.6. analiza integrată și consolidarea rezultatelor evaluării, inclusiv compararea intersectorială a riscurilor și determinarea profilului național de risc;

122.7. elaborarea, validarea și aprobarea Raportului de evaluare națională a riscurilor, precum și integrarea concluziilor și recomandărilor acestuia în procesele de planificare strategică, dezvoltare a capabilităților și alocare a resurselor;

122.8. integrarea și actualizarea rezultatelor evaluării în Registru, precum și monitorizarea implementării recomandărilor formulate.

123. Evaluarea capacităților și capabilităților reprezintă procesul de analiză a resurselor, mecanismelor și structurilor disponibile pentru prevenirea, pregătirea, răspunsul și recuperarea în raport cu riscurile prioritare evaluate.

124. Evaluarea urmărește identificarea lacunelor, a vulnerabilităților funcționale și a necesităților de consolidare, care pot afecta capacitatea autorităților și instituțiilor responsabile de gestionarea riscurilor și a situațiilor de criză.

125. Evaluarea poate include analiza următoarelor elemente:

125.1. cadrul normativ și instituțional;

125.2. structurile și mecanismele de coordonare;

125.3. resursele umane și nivelul de pregătire profesională;

125.4. resursele financiare;

- 125.5. infrastructura și echipamentele disponibile;
- 125.6. sistemele informaționale și de comunicații;
- 125.7. nivelul de interoperabilitate;
- 125.8. planurile de continuitate a activității și a operațiunilor;
- 125.9. capacitățile de intervenție și recuperare.

126. Rezultatele evaluării capacităților și capabilităților se reflectă în Raportul de evaluare națională a riscului și servesc la formularea măsurilor necesare pentru consolidarea rezilienței și dezvoltării capabilităților naționale.

127. Registrul constituie sursa principală de referință pentru fundamentarea și actualizarea strategiilor, programelor și altor documente de politici publice, fără ca elaborarea acestora să fie condiționată de periodicitatea exercițiilor de evaluare a riscurilor.

128. CNMC asigură coordonarea metodologică și operațională a întregului proces de evaluare, iar Serviciul CNS acordă sprijin analitic și de validare pentru riscurile care vizează sectoarele de ordine și securitate publică, securitatea statului și apărarea națională.

129. Actualizarea Registrului se realizează:

- 129.1. periodic, la fiecare 5 ani, conform ciclului de evaluare națională de risc;
- 129.2. ori de câte ori apar date sau evenimente care modifică semnificativ impactul ori probabilitatea unui risc;
- 129.3. la solicitarea CNS, pe baza unor justificări documentate.

130. Actualizarea Registrului presupune revizuirea fișelor de risc simplificate și prioritare, reclasificarea poziționării în matricea națională a riscurilor și validarea modificărilor de către CNMC.

131. Versiunile publice ale Registrului includ doar informațiile neatribuite la secretul de stat, agreeate potrivit reglementărilor privind protecția informațiilor atribuite la secretul de stat.

132. Rezultatele evaluării naționale de risc constituie unul dintre instrumentele de fundamentare a proceselor de planificare strategică și a programelor de dezvoltare a capabilităților la nivel național și sectorial.

133. Concluziile și recomandările formulate în cadrul evaluării naționale de risc pot fi utilizate de către autoritățile și instituțiile publice pentru stabilirea priorităților de investiții, planificarea măsurilor de reducere a riscurilor, precum și pentru dezvoltarea capacităților de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

134. Rezultatele evaluării naționale de risc contribuie la identificarea necesităților de consolidare instituțională și la orientarea proiectelor și programelor destinate creșterii

rezilienței naționale.

135. Recomandările formulate în cadrul evaluării naționale de risc pot fi luate în considerare la elaborarea documentelor de politici publice, a programelor sectoriale și a planurilor de dezvoltare instituțională.

136. Evaluarea riscurilor de dezastre se realizează de către instituția principală desemnată în domeniul protecției civile, cu participarea instituțiilor de sprijin și sub coordonarea metodologică a CNMC.

137. Ministerul Afacerilor Interne asigură generalizarea rezultatelor evaluării riscurilor de dezastre și transmiterea acestora către autoritățile și instituțiile naționale sau internaționale competente, în funcție de competențele acestora și de nivelul de clasificare a informațiilor.

138. CNMC coordonează procesul de comunicare și diseminare a rezultatelor evaluării naționale de risc, inclusiv a concluziilor și recomandărilor aferente.

139. Rezultatele evaluării naționale de risc se comunică și se diseminează autorităților și instituțiilor participante, în conformitate cu competențele acestora și cu regimul de clasificare a informațiilor.

140. În funcție de nivelul de clasificare al informațiilor, poate fi elaborată o versiune publică a Raportului privind evaluarea națională de risc.

141. Produsele rezultate din evaluarea națională de risc pot fi utilizate pentru informarea factorilor de decizie și pentru susținerea activităților de consolidare a culturii de securitate și reziliență.

142. Cadrul național de management integrat al riscurilor se aplică diferențiat, în funcție de nivelul de competență și responsabilitate, după cum urmează:

142.1. nivelul național – prin realizarea evaluărilor integrate ale riscurilor cu relevanță pentru întreaga țară, care includ analiza evenimentelor și a factorilor de risc care se manifestă pe teritoriul Republicii Moldova, în regiunea învecinată sau la nivel global, cu impact direct ori indirect asupra valorilor și intereselor naționale. La acest nivel se elaborează Registrul;

142.2. nivelul sectorial – prin efectuarea evaluărilor specifice riscurilor din domenii de activitate esențiale de către autoritățile administrației publice centrale de specialitate și de către alte instituții abilitate. Rezultatele acestor evaluări sunt reflectate în registre sectoriale ale riscurilor și în planurile de răspuns specifice fiecărui domeniu, care ulterior sunt integrate în Registru;

142.3. nivelul local – prin efectuarea evaluărilor de risc la nivelul unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, precum și la nivelul comunităților, cu luarea în considerare a vulnerabilităților locale și a efectelor generate de evenimente de origine externă. La acest nivel se elaborează planuri de management al situațiilor de criză, care includ măsuri de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare

adaptate specificului local.

143. Aplicarea cadrului național de management al riscurilor se realizează în conformitate cu principiul subsidiarității, potrivit căruia gestionarea riscurilor se efectuează la nivelul cel mai apropiat de sursa acestora, cu sprijinul nivelurilor superioare, precum și cu principiul proporționalității, conform căruia resursele și măsurile se alocă în funcție de gravitatea și impactul riscurilor.

144. Aplicarea cadrului național de management al riscurilor nu afectează mecanismele sectoriale de management al riscurilor prevăzute de legislația specială, având la bază principiul complementarității dintre cadrul național integrat și mecanismele sectoriale existente.

145. Instituțiile responsabile de implementarea măsurilor de reducere a riscurilor și de consolidare a rezilienței vor identifica necesitățile de resurse și le vor include în procesele de planificare strategică și bugetară, în conformitate cu competențele și procedurile stabilite de legislația națională.

146. Rezultatele evaluărilor de risc realizate la nivel sectorial și local se integrează în evaluarea națională de risc, iar Registrul constituie documentul unic de referință pentru planificarea și coordonarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare la nivelul Republicii Moldova.

147. Rezultatele evaluărilor naționale, sectoriale, regionale și locale ale riscurilor se integrează în documentele de planificare strategică din domeniile securității naționale, prin următoarele forme:

147.1. analize tematice și transversale (inclusiv interdependențe și analize cauză-efect);

147.2. analize prospective, scenarii și previziuni pe orizonturi de timp mediu și lung;

147.3. direcții de acțiune, obiective strategice și ținte de capabilități;

147.4. programe și proiecte prioritare de reducere a riscurilor, de pregătire și de recuperare;

147.5. planuri de implementare etapizate, cu repere, termene și responsabili;

147.6. propuneri de perfecționare a cadrului normativ și de standardizare;

147.7. seturi de indicatori de rezultat și de risc, utilizați pentru monitorizare și evaluare.

148. Instituțiile și autoritățile publice asigură integrarea rezultatelor evaluărilor de risc în propriile strategii, programe și planuri de sector, precum și compatibilitatea acestora cu documentele naționale coordonate de către CNMC.

149. Integrarea evaluărilor regionale și locale în procesul național de gestionare a riscurilor se realizează prin:

149.1. colectarea și transmiterea, la solicitare sau din oficiu, a analizelor relevante către CNMC, fie prin intermediul instituțiilor naționale competente, fie direct către CNMC, în funcție de natura și regimul informațiilor;

149.2. sprijinirea procesului de analiză și evaluare desfășurat de către autoritățile competente, prin furnizarea informațiilor și participarea la rețelele de coordonare teritorială;

149.3. desemnarea punctelor de contact pentru interacțiunea cu CNMC și cu structurile teritoriale ale autorităților centrale;

149.4. contractarea, după caz, a serviciilor de evaluare a riscurilor de dezastre sau a altor pericole de la organizații din sectorul privat, societatea civilă, instituții de cercetare sau specialiști în domeniul protecției civile sau al managementului riscurilor și crizelor.

150. Rezultatele evaluărilor de risc ale operatorilor infrastructurilor critice naționale se transmit autorităților competente de sector, care le integrează în evaluările sectoriale. Evaluările sectoriale consolidate sunt transmise către CNMC pentru integrare în Registru, în conformitate cu mecanismele de coordonare instituțională stabilite de legislație.

151. Operatorii economici care gestionează infrastructură critică națională asigură resurse proporționale cu nivelul riscurilor gestionate și cu rolul acestora în continuitatea serviciilor.

152. Rezultatele evaluărilor integrate de risc fundamentează prioritizarea investițiilor și programarea multianuală a resurselor în domeniile prevenirii, pregătirii, răspunsului și recuperării, cu aplicarea principiului indicatorilor de avertizare timpurie și a criteriilor de prioritizare a riscurilor.

153. Se instituie un mecanism de revizuire periodică și de testare a cadrului național de gestionare a riscurilor, inclusiv prin teste de stres, scenarii și simulări.

154. Procesul de gestionare a riscurilor are drept scop prevenirea, reducerea ori eliminarea consecințelor acestora, precum și recuperarea după impactul produs asupra valorilor și intereselor naționale, exprimate prin:

154.1. viața, sănătatea, siguranța și bunăstarea cetățenilor, inclusiv dimensiunea psihologică și socială, precum și gestionarea consecințelor generate de evacuarea sau dislocarea populației;

154.2. continuitatea funcționării instituțiilor publice și a proceselor de guvernare, precum și furnizarea neîntreruptă a serviciilor esențiale pentru populație, economie și infrastructuri critice, inclusiv în domeniile sănătate, alimentație, apă, educație, energie, transport, comunicații și economie;

154.3. economia națională, stabilitatea macroeconomică, securitatea economică și dezvoltarea durabilă a Republicii Moldova;

154.4. mediul și resursele naturale, menținerea echilibrului ecologic, protecția

biodiversității și capacitatea de adaptare la schimbările climatice;

154.5. ordinea constituțională, siguranța publică și coeziunea socială;

154.6. integritatea teritorială, suveranitatea și independența statului, securitatea spațiului informațional și digital, precum și protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;

154.7. identitatea națională, patrimoniul cultural și valorile fundamentale ale Republicii Moldova;

154.8. reputația și credibilitatea Republicii Moldova, capacitatea instituțională și de guvernare, precum și nivelul de încredere al populației în instituțiile statului, la nivel național și internațional.

155. Valorile și interesele naționale prevăzute la pct. 154 constituie baza metodologică pentru elaborarea și actualizarea Registrului, precum și pentru planificarea și implementarea măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns și recuperare.

156. Gestionarea riscurilor include ansamblul măsurilor de prevenire, pregătire, răspuns, recuperare, monitorizare și comunicare, după cum urmează:

156.1. Prevenirea și pregătirea includ:

156.1.1. elaborarea și actualizarea planurilor de contingență, de management al situațiilor de criză și de continuitate a activităților guvernamentale și sectoriale, precum și a măsurilor de prevenire și pregătire;

156.1.2. constituirea și menținerea capabilităților și funcțiilor instituționale, a rezervelor strategice și a mecanismelor de siguranță și protecție a populației;

156.1.3. pregătirea și instruirea personalului, precum și organizarea exercițiilor și testarea periodică a planurilor;

156.1.4. dezvoltarea mecanismelor de comunicare a riscurilor și de informare publică adecvată.

156.2. Răspunsul în cazul manifestării riscurilor constă în:

156.2.1. activarea planurilor și a structurilor de coordonare în situații de criză;

156.2.2. conducerea operațională și tactică a acțiunilor de diminuare și de gestionare a consecințelor;

156.2.3. asigurarea fluxului informațional și a comunicării publice;

156.2.4. actualizarea operativă a fișelor de risc și a Registrului, în funcție de evoluția situației.

156.3. Recuperarea presupune:

156.3.1. restabilirea funcționării normale a infrastructurilor și serviciilor esențiale;

156.3.2. evaluarea posteveniment și integrarea lecțiilor învățate în ciclul de gestionare a riscurilor;

156.3.3. actualizarea cadrului normativ, a planurilor și a politicilor relevante în vederea consolidării rezilienței naționale.

156.4. Monitorizarea și revizuirea se realizează prin:

156.4.1. supravegherea continuă a riscurilor și actualizarea datelor relevante;

156.4.2. revizuirea periodică a evaluărilor, a scenariilor și a planurilor;

156.4.3. realizarea auditurilor și evaluărilor independente privind eficiența gestionării riscurilor.

156.5. Comunicarea și consultarea se realizează pe tot parcursul procesului și includ:

156.5.1. schimbul de informații între autorități, instituții și parteneri relevanți, cu respectarea cerințelor de confidențialitate și protecție a datelor sensibile;

156.5.2. informarea transparentă a populației și a mediului de afaceri;

156.5.3. consultarea părților interesate în procesul de elaborare și actualizare a evaluărilor și a planurilor.

157. CNMC elaborează și transmite instituțiilor și autorităților publice instrucțiuni suplimentare privind aplicarea prezentei Metodologii, asigurând coroborarea acestora cu prevederile art. 1 din Legea nr.209/2018 privind Comitetul Național de Stabilitate Financiară, în contextul riscurilor macroprudențiale și sistemice.

158. Matricele de evaluare, criteriile de apreciere, metodologiile de scoring, modelele fișelor de risc și instrucțiunile tehnice de aplicare a prezentei Metodologii se aprobă și se actualizează, după necesitate, de către CNMC, în calitate de documente metodologice de suport.

159. Anexele metodologice constituie parte integrantă a sistemului național de evaluare a riscurilor și asigură aplicarea uniformă a prevederilor prezentei Metodologii.